

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA – Utsjoen saamenkielinen päiväkotiki Duottaraski

Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun velvoite astuu voimaan 1.6.2023. Tasa-arvosuunnitelman prosessin täytyy olla käynnissä 1.6.2023 alkaen. Yhdenvertaisuussuunnitelmalla on siirtymäaika, ja suunnitelman on oltava valmiina 1.6.2025. Velvoitteet koskevat varhaiskasvatustalain mukaisesti varhaiskasvatustalain järjestäjien ja yksityisten palveluntuottajien järjestämää varhaiskasvatustalain sekä varhaiskasvatustalain yhteydessä järjestettävää esiopetustalain.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986

Varhaiskasvatustalainessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatustalain arjessa.

Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325

Varhaiskasvatustalainessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Suunnitelma päivitetään viimeistään vuonna 2027.

Suunnittelu ja selvitysten teko:

Utsjoen saamenkielisen päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatiminen käynnistettiin 4.3.2024.

25.3. järjestetään palaveri, jossa paikalla ovat päiväkodin lastenohjaaja sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön projektityöntekijä. Sovitaan, että selvityksiä tehdään aamupiirejä havainnoiden ja Yhdenvertaisuuskävely -menetelmällä (Opetushallitus), jossa tarkoitus on selvittää, että onko esimerkiksi joidenkin lelujen käyttö hyvin sukupuolittunutta. Lisäksi sovittu vanhempien haastatteluista.

Henkilöstö on havainnut seuraavia asioita:

- Olennaista on huomioida saamelaiskulttuuri.
- Konservatiivisuus –vanhemmille joudutaan selittämään esim. sukupuolisensitiivisyyden tärkeyttä
- Kasvatustalainessa pyritään huomioimaan, ettei ole erikseen poikien ja tyttöjen leikkejä.
- Joskus lapsi saattaa kokea syrjintää sukutaustansa takia.
- Perheistä päiväkotiin korostuu yhden huoltajan suurempi rooli lasten asioiden hoidossa, toteutuuko tasavertainen vanhemmuus?
- Kielipesän tavoitteenmukainen toteutus haastavaa.

- Saamen kulttuurin mukaista materiaalia 1–3-vuotiaille paljon, 4-6 vuotiaille ei ole tarpeeksi materiaalia.
- On huolestuttavaa, jos tehtävä työ henkilöityy yhden henkilön ja yhdenlaisen työtavan varaan.
- Raja Tenon välissä pienentää lapsen sosiaalista pääomaa.
- Keskustelua yhdenvertaisuudesta on tarpeellista jatkaa.

Selvitysvaihe huhtikuu 2024:

- Toteutettu aamupiirejä havainnoiden sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskävelyllä.
- Leikkikaveri ja leikit jakautuvat varsin voimakkaasti iän perusteella.
- Aamupiirissä osa lapsista ottavat herkästi enemmän puheenvuoroja.

Huoltajien kysely:

- Huoltajat kokevat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen hyväksi.

Kehitettävät teemat, toimenpiteet, aikataulu:

Toimenpiteet aloitetaan elokuussa 2024. Päiväkodin henkilöstö vastaa toimenpiteiden toteutumisesta arjessa.

- **Kasvatuksessa huomioidaan, ettei ole erikseen tyttöjen ja poikien leikkejä.**
- **Vanhemmuus: päiväkodin viestinnässä ja tapahtumissa pyritään kohtaamaan kummatkin huoltajat.**
- **Aamupiirissä huomioidaan, että kaikki lapset saavat tasaisesti puheenvuoroja.**

Arviointi:

- Henkilöstön osittainen vaihtuminen voi vaikeuttaa muutoksen vaikutusta.
- Vanhempien haastattelusta jouduttiin luopumaan aikaresurssin puutteessa. Kyselyyn ei tullut paljon vastauksia.
- Toimenpiteiden arviointi suoritetaan seuraavan suunnitelman laatimisen yhteydessä.

Päätöksenteko:

- Toimenpiteistä sovittu 6.8.2024.